

LLORET DE MAR DESAPAREGUT

Carrers i paisatges

LLORET DE MAR DESAPAREGUT

Carrers i paisatges

Col·lecció Catalunya Desapareguda

Primera edició: març 2017

© dels textos: Jordi Draper Costa

© de les fotografies: diversos autors

© de l'edició: Editorial Efadós

© de la col·lecció Catalunya Desapareguda:

Editorial Efadós

EDITORIAL EFADÓS

Carrer d'Edison, 3 - Nau A
Polígon industrial les Torreneres
08754 El Papiol (Baix Llobregat)
Telèfon 93 673 12 12
efados@efados.cat
www.efados.cat

Idea original, disseny i fotocomposició:

Editorial Efadós

Amb la col·laboració de l'Ajuntament Lloret de Mar i el
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar.

Assessorament lingüístic:

M. Neus Doncel Saumell

Fotografia de portada:

Emili Martínez Passapera / Fons Àngel Martínez Laguardia

Acrònims:

SAMLM - Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

ISBN Editorial Efadós: 978-84-16547-35-7

Dipòsit legal: DL B 5050-2017

Imprès a Catalunya

Tota forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb
l'autorització dels seus titulars, salvant l'excepció prevista per
la llei. Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment
d'aquesta obra, dirigiu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de
Drets Reprogràfics) - www.cedro.org.

Jordi Draper Costa

LLORET DE MAR DESAPAREGUT

Carrers i paisatges

 efadós[®]

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

PRÒLEG

NINA

Actriu, cantant i logopeda

Per fer el trajecte que va de casa a sa Caleta, el meu pare feia sempre el mateix recorregut. En Joan caminava uns quants metres per la vorera i en un punt determinat, sempre el mateix, travessava el carrer i seguia la passejada fent un recorregut concret. Mai no el variava. Tenia altres opcions, i fins i tot més assenyades, com, per exemple, travessar pel pas de vianants. Però, per alguna raó desconeguda, en Joan Agustí Albà, l'artista, desfeia el camí de casa a sa Caleta seguint sempre la mateixa ruta. Jo l'havia fet amb ell en nombroses ocasions, les suficients per fi-

xar-me en el detall. Un bon dia, després de fer una predicció sobre la ruta que faria i perdre l'aposta amb mi mateixa, vaig demanar-li per què feia sempre el mateix trajecte i no el variava ni un mil·límetre.

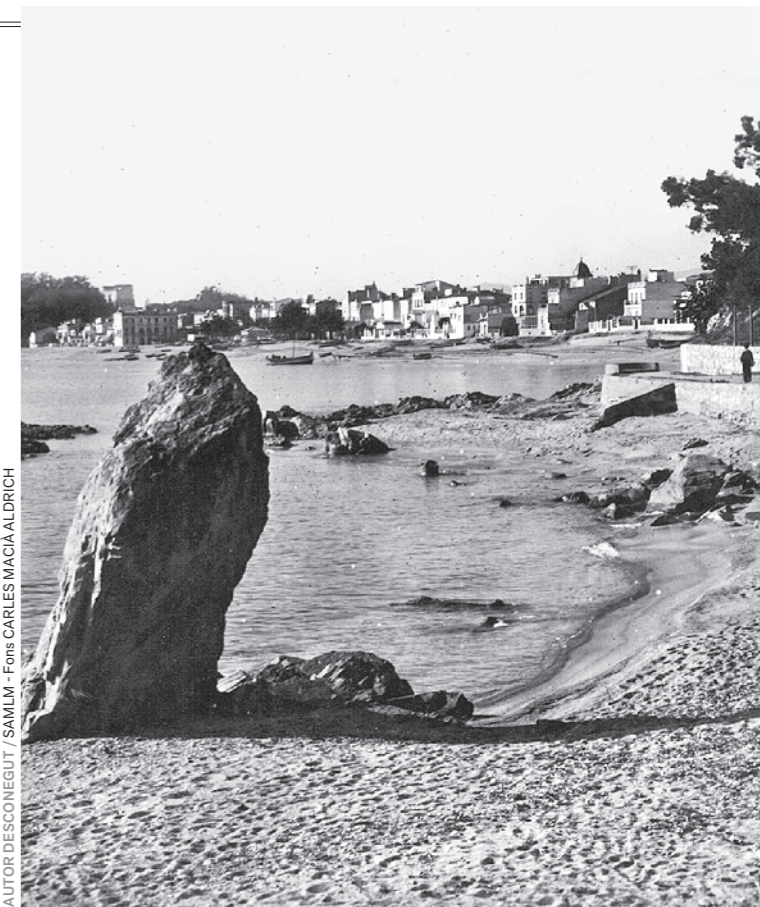
Per poder inspirar-me i escriure aquestes quatre ratlles, en Jordi Draper em mostrava d'una a una les fotografies que tan curiosament ha triat. Les seves minucioses explicacions esdevenien la perfecta banda sonora de fons per descobrir-me un, certament, Lloret desaparegut. He d'admetre que els meus ulls, i el meu cor, contemplaven les belles imatges amb aquell bri de melangia i tristesa que hom sent quan comprova fins a quin punt l'ésser humà ha

anat fent malbé allò que feia especial, salvatge i singular la nostra vila i tantes altres de la Costa Brava.

Tal volta, aquest Lloret l'havia imaginat mentre el pare o l'avi m'explicaven velles històries del poble. Les exquisides narracions d'aquella generació de savis que amb prou feines havien anat a escola han bastit en el nostre imaginari la fesomia d'un poble que no hem conegut i que ja només podem conèixer amb reculls com el que Jordi Draper ens presenta.

«Espera't un moment», vaig dir al Jordi aturant-lo abans no girés pàgina. Hi vaig reconèixer el Cavall Bernat, a la fotografia. La platja pràcticament es fonia amb la muntanya. Enmig, però, un corriol que anava del passeig, tal com el coneixem ara, fins a sa Caleta. Vaig resseguir-lo amb els dits pausadament. De sobte, vaig sentir dins meu la veu d'en Joan responent la meva pregunta: «Coi! Perquè hi he passat tota la vida».

Lloret desaparegut ens connecta amb allò que és essencial. Amb el que hem estat i som, i amb la gent que estimem i ens ha fet estimar el poble.

AUTOR: DESCONEGUT / SAMLM - FONTS: CARLES MACIÀ ALDRICH

Introducció

JORDI DRAPER

Antropòleg, escriptor i periodista

Sempre m'ha fascinat la capacitat que té el gest de fer un clic en un moment anònim del temps i que anys més tard, molts anys més tard, aquell instant es pugui contemplar imprès en paper o en la pantalla d'un ordinador. Qui hauria dit a aquella gent de principis del segle xx que feien bones cares i posats davant d'un fotògraf armat amb tota la seva parafernàlia monstruosa que un segle després hi hauria persones curioses observant-les amb lupa, analitzant la seva manera de vestir i preguntant-se sobre com devia ser la seva vida!

La màgia de la imatge ens permet traslladar-nos a través del temps i conèixer amb molt més detall la vida dels nostres veïns de fa un segle. Malauradament, la invenció

d'aquest miracle de la humanitat no es va produir fins a mitjan segle XIX i, per tant, no podem gaudir d'aquesta eina historiogràfica de primer nivell per saber, per exemple, com era el bosc de llorens que ocupava la plana de Lloret o com fou l'arribada dels ibers al territori lloretenc o desentranar el misteri de l'origen del veïnat de Venècia. La fotografia hauria estat molt útil per poder esbrinar més coses sobre els estralls de les epidèmies de còlera que delmaren la població o per poder contemplar les drassanes i veure els mestres d'aixa i tots els seus operaris construir vaixells que solcaven els oceans. El que coneixem del passat arriba a través de documents escrits, dibuixos, registres, records, tradició oral o vestigis humans intrínsecs al territori.

Gaudim de la immensa fortuna de la fotografia des de

N.º 26 – LLORET DE MAR. Passeig de Mossén Cinto Verdaguer

AUTOR DESCONEGUT / SAMLM - FONS CARLES MACIÀ ALDRICH

PASSEIG DE LES PALMERES

A la pàgina anterior, imatge dels voltants del 1915 d'un primitiu passeig de Verdaguer, amb la primera filera de palmeres que es van plantar, que apareixen ja un xic crescudes a la fotografia.

UN LLOGARRET REMOT

Un grup de pescadors mengen sobre la sorra de Canyelles després de pescar pels volts del 1940. Ells foren una de les imatges més representatives d'un Lloret autàrquic que ja no existeix.

AUTOR DESCONEGUT / SAMLM - FONS AGUSTI PASTOR

fa poc més d'un segle, quan els primers experimentadors de la imatge es van fixar en Lloret. Sovint eren homes inquietos i avançats al seu temps que solien també disposar d'un bon coixí econòmic que els permetia desplegar-se. Mercès a la seva motivació i oportunitat, la gent del segle XXI podem fruit d'aquest regal.

Segurament a molts lectors, com a mi mateix, els captiva la sensació d'observar una imatge i sentir-se com hipnotitzats per ella. Primerament, fixem la mirada i ens situem. Després sentim la sorpresa del que descobrim. A continuació, caiem en una espècie de sopor reflexiu que és com si, per uns instants, l'ànima es desplaçés enrere. I llavors ve l'instant més màgic, el que encén la imaginació i ens permet vagarejar mentre comprenem. Finalment s'estableix una batalla entre nostàlgia i raciocini, i retornem d'aquest parèntesi quasi oníric.

Us convido a viure aquesta experiència amb les imatges que apareixen en aquest recull. Embarqueu-vos i dirigiu-vos al Lloret desaparegut, molt allunyat del que

coneixem avui, però que configura la seva essència soterrada. Deambularem lentament pels orígens del nucli urbà, visitarem alguns dels espais més emblemàtics, com el passeig de Verdaguer i la riera; ens deturarem a la parròquia de Sant Romà i en altres edificis rellevants. Després, a pas lleuger, saltarem per les places i carrers del centre, en veurem les construccions, la vestimenta de la gent, l'estat dels paviments, els comerços, i anirem pujant al veïnat de Dalt del Puig per baixar-ne de nou i desembocar finalment a Venècia, on respirarem l'ambient mariner del barri.

A continuació ens entretindrem en el mar, el Mediterrani, que segella indefectiblement l'ànima lloretenca. Hi navegarem tot contemplant la virginitat extingida i la bellesa encara persistent d'un litoral privilegiat i amb una cultura humana rica i genuïna. Des de la platja de Lloret visitarem el litoral de llevant i ens entretindrem a la remota Canyelles, i després, per carreteres que avui ens semblarien camins rurals, farem una volta per Santa Cristina, Fenals i Cala Banyes per retornar de nou cap al nucli, cansats però

satisfets del bany de sol, l'aigua salada i els bells paratges.

I, per acabar la passejada, banderem terra endins. Caminarem entre hortes que ara són places o àrees urbanes, veurem antics masos dels quals ja no queden ni les ruïnes i sentirem la palpació profundament rural del Lloret d'abans del turisme. També podrem veure els obrers de les fàbriques i la quotidianitat del dia a dia. I, quan arribi el capvespre, com si es tractés d'una visita inoblidable, enfilarem la carretera de sortida i abandonarem aquesta vila que ens deixa una empremta inesborrable al cor.

Ja heu obert el llibre i una brisa suau del passat s'escola pels vostres dits. La inèrcia del ventijol, lluny de voler-vos arrossegar cap a la melangia, us convida a fer un doble exercici: a través de l'observació del que s'ha perdut amb el pas dels anys, us repta a reflexionar sobre tot el que hem guanyat. A través d'un millor coneixement de les arrels, us engresca a aportar el vostre òbol a la construcció d'un futur més coherent amb l'essència del territori. Desitjo que gaudiu de la immersió d'aquest viatge.

AUTOR DESCONEGUT / FONS JOSEP CARBONELL (PITU DAGA)

SUBHASTA DE PEIX

L'extracció de peix i el cultiu de la terra foren les activitats principals per sobreviure de la gent de Lloret al llarg dels segles. Un cop pescat, el peix sovint se subhastava sobre la mateixa sorra, com es veu en aquesta imatge de principis del segle xx.

A. T. V. — XXVII. - LLORET DE MAR, Vista panorámica

A. T. V. (ED.) / FONS EDITORIAL EFADÓS

LLORET DE MAR

La vila de Lloret, perfecta conjunció entre el mar i la terra, va anar creixent lentament i equilibradament fins a la gran explosió urbanística de la segona meitat del segle xx. El poble, d'ambient assossegat, estava envoltat de vinyes, hortes i boscos d'alzines, com mostra aquesta panoràmica de principis del segle xx.

PLATJA FONDA I OBERTA

Com reflecteix la continuació de la panoràmica anterior, la vila viu exposada al mar i disposa d'una platja ampla, fonda i sense esculls que ha permès —a diferència d'altres localitats de la costa catalana— el desenvolupament al llarg dels segles de múltiples arts d'arrossegament des de la mateixa platja.

